

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Teknisk utvalg	06.05.2025	020/25
Kommunestyret	20.05.2025	037/25

Arkivsak ID 24/80

Saksbehandler

Marit Gressetvold

Forslag til forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, Vestvågøy kommune

Sammendrag

Kommunen er myndighet etter forurensningsforskriften til å gi utslippstillatelse og har plikt til å kontrollere at utslippene samsvarer med kravene i forskriften og utslippstillatelsen for avløpsanlegg omfattet av:

- Kapittel 12 – mindre avløpsanlegg inntil 50 PE
- Kapittel 13 – større avløpsanlegg inntil 10.000 PE
- Kapittel 15 – utslipp/påslipp av oljeholdig avløpsvann
- Kapittel 15A – påslipp av avløpsvann

Kommunen er også myndighet etter forurensningsforskriften kapittel 2 – Tiltak i forurensset grunn og i forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger, og har plikt til å føre kontroll for saker omfattet disse kapitlene.

Vestvågøy kommune utfører ikke i dag sine lovpålagte myndighetsoppgaver knyttet til saksbehandling og kontroll av de tjenestene kommunen er pliktig til å levere i henhold til forurensningsregelverket. Som et ledd i oppstart av dette arbeidet er det utarbeidet forslag til forskrift for gebyr for saksbehandling og kontroll, hjemlet i forurensningsforskriften § 11-4.

Referanser i saken

Forurensningsforskriften § 11-4 om kommunale saksbehandlings- og kontrollgebyrer:

<https://lovdata.no/forskrift/2004-06-01-931/§11-4>

Forurensningsmyndighetens oppgaver:

<https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§48>

Måloppnåelse

I 2019 ble det innført nye nasjonale føringer for vannforvaltning fra Klima- og miljødepartementet. Alle avløpsanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskriftens renskrav slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033.

Innføring av denne lokale forskriften vil være en del av et større arbeid med å etablere tilsyn og kontroll innenfor deler av forurensningslovverket tilknyttet utslipp. Den overordnede målsetningen for dette arbeidet vil være å forbedre kvaliteten i vannforekomster og forbedre forutsetningene for biologisk mangfold. Mer konkret vil systematisk tilsyn bidra til å rydde opp i lokale forurensninger og ulovlige utslipp, og påse at anlegg er etablert i henhold til utslippstillatelse.

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunestyret godkjenner vedlagt forslag til forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, og legger den ut på høring og offentlig ettersyn med høringsfrist 08.08.2025

Etablering av årsgebyr for tilsyn innføres på et senere tidspunkt, og legges fram for kommunestyret i egen sak.

Saksdokumenter

25.04.2025	Vestvågøy kommune - Endelig gebyrforskrift forurensningsmyndighet (2023_11_07)	1772298
25.04.2025	Vestvågøy kommune - Følgebrev til gebyrforskrift (2023_11_10)	1772299

Saksutredning

Spredt avløp er en av de største forurensningskildene til vannforekomster, spesielt ferskvannsføremønstre, som er mer sårbare for forurensning. Urenset avløpsvann har et høyt innhold av næringssalter og organisk materiale som medfører eutrofiering (økt bioproduksjon og algevekst), og forringelse av vannkvaliteten, som gir en ubalanse i økosystemet i resipienten. Avløpsvannet kan også inneholde andre kjemiske forbindelser som er direkte skadelig for resipienten og næromgivelsene.

EUs rammedirektiv for vann (Vanndirektivet) fra 2000 krever at tilstanden i overflatevann (kystvann, brakkvann og ferskvann) og grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene minst skal ha god økologisk og god kjemisk tilstand etter nærmere angitte kriterier fastsatt i Forskrift om rammer for vannforvaltningen, kjent som Vannforskriften. For å nå målsetningen må det settes i verk tiltak for alle forurensningskilder som påvirker vannforekomstene. I 2019 ble det innført nye nasjonale føringer for vannforvaltning fra Klima- og miljødepartementet. Alle avløpsanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskriftens renskrav slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033.

Vestvågøy kommune har flere vannforekomster dårlig økologisk og kjemisk tilstand på grunn av blant annet urensset utslipp fra spredte avløpsanlegg etter påvisning av høye E.coli-verdier (Vann-nett.no).

Kommunens oppfølging og kontroll med spredt avløp er viktig for å redusere negativ påvirkning på miljø, og for å nå målene i vannforskriften. Anlegg som ikke fungerer forskriftsmessig kan føre til forurensning av grunn og vann, samt luft ved luktforurensning.

I henhold til forurensningsloven § 48 er kommunen pliktig til å føre tilsyn med den generelle forurensningssituasjon og med forurensninger fra de forskjellige kilder. Dette innebærer kontroll av forurensninger som faller under kapittel 2, 12, 13, 15 og 15A i forurensningsforskriften og i forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger.

Status for Vestvågøy kommune

Vestvågøy kommune har omtrent 2800 avløpsanlegg. Kommunen har ikke tidligere ført systematisk kontroll over disse grunnet svært begrensede ressurser, og har i dag liten kunnskap om anleggenes

tilstand.

Det planlegges nå en oppstart av opprydning av spredt avløp som et ledd i å nå målsetningen i vannforskriften, og for å sikre at kommunen oppfyller sine lovpålagte krav i henhold til forurensningsregelverket.

Dette arbeidet innebærer blant annet:

- Innføring av lokal forskrift for gebyrer for saksbehandling og kontroll innenfor forurensningsregelverket
- Tilsynsplan for opprydning av spredt avløp
 - Målsetning, prioriteringer, plan for gjennomføring. Plan skal være forankret i kommuneledelsen.
- Felles journalsystem for LAS og kommunen for håndtering av slam og tilsyn
- Innføring av årsgebyr for tilsyn for spredt avløp. Vedtas av kommuneledelsen.

Arbeidet med opprydning av spredt avløp kommer også til å være implementert i kommende hovedplan for VA og VM.

Forurensningsforskriften § 11-4 gir kommunen hjemmel til å fastsette forskrift om gebyrer for henholdsvis kommunal saksbehandling og kontrolltiltak knyttet til gitte bestemmelser. Gebyrene skal settes slik at de samlet sett ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen, se forurensningsloven § 52a. For å sikre at Vestvågøy kommune kommer i gang med sine lovpålagte myndighetsoppgaver og for å finansiere sine kostnader til saksbehandling og kontroll, er det utarbeidet forslag til forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll hjemlet i forurensningsforskriften § 11-4.

Forskriften omfatter forhold der kommunen er forurensningsmyndighet etter bestemmelser gitt i forurensningsforskriftens kapitler 2, 12, 13, 15 og 15A og i forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger.

Forskriften omfatter gebyr for saksbehandling og kontroll med:

- Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeid
- Utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende
- Utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser
- Utslipp/påslipp av oljeholdig vann
- Påslipp av avløpsvann
- Forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger

Gebyr for saksbehandling

Saksbehandlingsgebyret skal dekke kommunens kostnader ved behandling av saker etter forurensningsforskriften kapittel 2, 12, 13, 15 og 15A. Dette gjelder behandling av eksisterende tillatelser og nye tillatelser til utslipp av sanitært avløpsvann. Vestvågøy kommune tar i dag saksbehandlingsgebyr for utslippstillatelser, men dette er ikke hjemlet i lokal forskrift. Det anbefales at saksbehandlingsgebyret faktureres i tilknytning til søknadsbehandlingen.

Gebyr for kontroll og tilsyn

Kontrollgebyret skal dekke kommunens kostnader for kontroll etter forurensningsforskriftens kapittel 2, 12, 13, 15, 15A og etter forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger.

Kommunen tar ikke gebyr for kontroll og tilsyn i dag. Dette vil først bli innført når tilsynsplan er vedtatt av kommunestyret, og ved budsjettbehandling til høsten.

Det foreslås at kontrollgebyret på kapittel 12, 13, 15, og 15A faktureres som et årlig gebyr per anlegg og sammen med øvrige kommunale avgifter. Alle anlegg kommer likevel ikke til å kontrolleres årlig, men vil bli kontrollert etter faste intervaller. Den gebyrpliktige slipper da å betale et engangsgebyr når kontroll gjennomføres, og får i stedet kostnaden fordelt over flere år. For kapittel 2 og ved

kontroll med forbudet mot fyring med mineralolje, vil det imidlertid bli ilagt et engangsgebyr per kontroll.

For eksempel vil tilsyn hvert 10.år vil kunne gi årsgebyr på mellom 600-800 kr årlig gitt dagens antall avløpsanlegg, men beregninger knyttet til dette gjøres på årsbasis etter selvkostprinsippet. Årsgebyret vil gis per anlegg.

Gebyrene hjemles i forskriften. Gebyrsatsene vedtas årlig av kommunestyret.

Vurdering

Vestvågøy kommune har i dag omtrent 2800 avløpsanlegg, hvorav mange vi ikke kjenner tilstanden på. Kommunen er lovpålagt å føre tilsyn med disse for å sikre at utslipp er i henhold til gitt utslippstillatelse, og for å påse at anlegget fungerer slik det skal slik at det ikke er til ulempe for miljø, øvrige omgivelser eller for anleggseier. Tilsyn vil også kunne avdekke ulovlige utslipp fra anlegg som ikke er omsøkt, som ansvarlig i enkelte tilfeller har unndratt seg kostnader på.

Det er et sentralt prinsipp i forurensningsregelverket at forurensere skal betale for de kostnader forurensningen medfører. Utslipp av avløpsvann er forurensning det gis tillatelse til, og det må beregnes kostnader fra den enkelte anleggseier knyttet til dette.

Kommunen har i dag ingen kapasitet til å føre systematisk tilsyn innenfor de delene av forurensningsregelverket forskriften dekker, og oppfyller dermed ikke de lovpålagte krav for disse oppgavene. Innføring av en forskrift vil gi kommunen mulighet til å innføre tilsynsgebyr på et senere tidspunkt for å sikre finansieringen av kostnadene tilknyttet disse oppgavene.

Konklusjon

Etablering av lokal forskrift for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket er sentral for at kommunen skal kunne etablere en tilsynsordning som sikrer at kommunen som forurensningsmyndighet utfører de lovpålagte oppgavene knyttet til dette.

06.05.2025 Teknisk utvalg

Votering:

Kommunedirektørens innstilling enst vedtatt.

TKU-020/25 Vedtak:

Kommunestyret godkjenner vedlagt forslag til forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, og legger den ut på høring og offentlig ettersyn med høringsfrist 08.08.2025

Etablering av årsgebyr for tilsyn innføres på et senere tidspunkt, og legges fram for kommunestyret i egen sak.

Leknes, 24.04.2025